

TÜRKSOY ÜYESİ ÜLKELER
UNESCO MİLLÎ KOMİSYONLARI TOPLANTISI
ÇALIŞMA RAPORU
(7-8 Ekim 2010, Ankara)

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu (UTMK) ve Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından 7 Ekim 2010 tarihlerinde Ankara’da ortaklaşa düzenlenen “Birinci TÜRKSOY Üyesi Ülkeler UNESCO Millî Komisyonları Toplantısı”na TÜRKSOY üyesi ülkeler olarak Azerbaycan, Başkurdistan (RF) , Gagauz Yeri (Moldova), Kazakistan, Kırgızistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Tataristan (RF), Türkiye ve Türkmenistan katılmış ve 16 Eylül 2010 tarihinde İstanbul’da gerçekleşen Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları 10. Zirve Toplantısı’nın 4, 5, 6, 15, 16, 17, 27, 28, 29, 30, 31 ve 32. maddelerine atıfla aşağıdaki tavsiye kararlarını oybirliği ile almıştır.

1. TÜRKSOY Üyesi ülkeler Millî Komisyonları toplantılarının sürekli hâle getirilmesi, her yıl bir üye ülkede gerçekleştirilmesi, ev sahibi ülke esasına göre dönem başkanlığı sisteminin kurulması, dönem başkanlığının bir sonraki toplantıyı düzenleyen ülkenin ev sahipliğinin ilk günü başlaması ve Millî Komisyonlar olağan toplantılarının yılda bir kez yapılması ve bu toplantıların Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirve Toplantılarına ev sahipliği yapan ülkede ve zirve öncesinde gerçekleştirilmesi,
2. Türk Dili Konuşan Ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla UNESCO ile ilgili eğitim, bilim ve kültür konularında ortak hareket edilmesini sağlayacak ikili, çok taraflı mekanizmaların kurulması, ortak projeler yapılması, bilgi, belge ve deneyimli personel değişiminin sağlanması,
3. Dönem başkanı ülkenin koordinasyonu başta Sözleşmelerle ilişkili Hükümetlerarası Komite üyelikleri olmak üzere UNESCO’da yapılacak her türlü seçimlerde Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak ortak hareket edilmesi,
4. 1972 Sözleşmesi kapsamında yürütülen Dünya Miras Listesi ve 2003 Sözleşmesi kapsamında yürütülen Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine Türk Dili Konuşan Ülkelerin öncelikle kendi ulusal envanterlerini hazırlamaları, bu envanterlerden hareketle TÜRKSOY Üyesi Ülkeler Ortak Envanterlerinin UNESCO ölçütlerine göre hazırlanması, envanterlerin TÜRKSOY tarafından kurulacak Internet sitesinde erişime açık hâle getirilmesi, bu envanterlerden hareketle gerek Dünya Miras Listesi’ne gerekse Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine ortak dosya sunulması,

TÜRKSOY tarafından 07 Ekim 2010 Ankara toplantısında Türkçe Konuşan Ülkelerin Somut ve Somut Olmayan Kültürel Miras envanterlerinin oluşturulması için inisiyatif olarak bu konuda çalışacak koordinatör elemanlarını belirlemesinin olumlu karşılandığının ifade edilmesi,

5. Toplantıya katılan ülke temsilcilerinin anılan envanterlere alınması yönünde önem ve önceliklerini vurguladıkları miraslardan başlanması, bu kapsamda TÜRKSOY envanterlerinin üye ülkelerin miras önerileri doğrultusunda biçimlenmesi,
6. TÜRKSOY Üyesi Ülkelerin kültür konularında yaptığı etkinlikleri duyurmaları için TÜRKSOY tarafından her üye ülke tarafından veri girişine imkân sağlayan bir Internet ağının kurulması, böylece yapılan etkinlikler hakkında bilgi edinilmesi,
7. Türk kültür ve uygarlığının en önemli konularından birini oluşturan İpek Yolu'nun hazırlanacak ortak dosyalarla Somut ve Somut Olmayan Dünya Miras Listelerine sunulması imkânlarının araştırılması,
8. Türk Dili Konuşan Ülkelerin önemli kültür miraslarından biri olan Nevruz'un UNESCO kapsamında ve dünyada daha etkin bir şekilde kutlanması yönünde TÜRKSOY'un çabaları takdir edilerek ve İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'nde kaydedilmesinin önemi vurgulanarak, bu listeye diğer Türk Dili Konuşan Ülkelerinden de dâhil olmalarının teşvik edilmesi,
9. Türk Dili Konuşan Ülkelerin UNESCO içindeki etkinliklerini arttırmak maksadıyla, durumlarına uygun olduğu takdirde kültürün korunmasına yönelik sözleşmelere taraf olmaları ve UNESCO'ya üye olması söz konusu olmayan TÜRKSOY Üyesi diğer ülkelerin miraslarının korunmasına yönelik çabaları desteklemeleri,
10. Somut Olmayan Kültürel Miras envanterine bağlı olarak her ülkenin öncelikle kendi Yaşayan İnsan Hazinesi programını geliştirmesi, daha sonra da bu kişilerin TÜRKSOY Üyesi diğer ülkelerde karşılıklı olarak deneyimlerini, bilgi ve becerilerini aktarmalarını sağlayacak işbirliklerinin geliştirilmesi,
11. 1972 Sözleşmesi kapsamında her ülkenin kendi kültürel miras envanterini çıkarması, diğer yandan üçüncü ülkelerdeki Türk kültür varlıklarının bu ülkelerle kurulacak ve hükümlerine haklarına gösterilecek karşılıklı saygı çerçevesinde korunmasına yönelik olarak TÜRKSOY Üyesi Ülkeler Dışında Kalan Yerlerdeki Türk Kültür Varlıkları envanterlerinin çıkarılması, üye ülkelerin işgale uğramış topraklarındaki miraslarının korunmasına yönelik çabaların desteklenmesi,

12. Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak UNESCO Genel Konferansı başta olmak üzere UNESCO bünyesinde yapılacak Hükümetlerarası toplantılarda mevcut işbirliğinin artırılması ve varsa önceden yapılan toplantılarda alınan kararların Türk Dili Konuşan Ülkeler adına söz aldığını belirten bir sözcü tarafından açıklanması,
13. Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak UNESCO'nun ilgili olduğu alanlarda Akademik ve yönetsel işbirliğini güçlendirmek, deneyimleri paylaşmak amacıyla Kategori 2 Merkez ve UNESCO Kürsülerinin açılmasının desteklenmesi,
14. Millî Komisyonların Türk Dili Konuşan Ülkeler arasındaki bilimsel ve kültürel işbirliği çalışmalarında koordinatör rolü üstlenmesi ve bu kapsamda başarılı çalışmaların desteklenmesi, bunun için burs kaynaklarının oluşturulması,
15. Türk Dili Konuşan Ülkeler arasında gerek örgün gerekse yaygın eğitim alanlarında ortak kültür eğitimi programlarının oluşturulması, ortak miras değerlerinin bu programların içeriklerinde yer almasına özen gösterilmesi ve bu programların UNESCO Sözleşme ve ilkelerine uygun olarak yürütülmesi,
16. Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak ortak kültür değerlerinin genç ve gelecek kuşaklara aktarılması, derlenmesi, korunması, envanterlerinin çıkarılması gibi konular başta olmak üzere UNESCO ile ilgili alanlarda ikili ve çok taraflı projeler yapılması, bu proje sonuçlarının basılı olarak veya İnternet ortamlarında kullanıma açılması,
17. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kapsamında ilki Ankara'da ikincisi Almatı'da, üçüncüsü Şeki'de gerçekleştirilen ve her yıl bir üye devlette yapılması kararlaştırılan Somut Olmayan Kültürel Miras TÜRKSÖY Seminerlerinde alınan tavsiye kararlarının hayata geçirilmesi ve diğer UNESCO alanlarında da benzer yıllık seminerlerin gerçekleştirilmesi,
18. Azerbaycan'da kurulmakta olan Miras Fonu'nun kültürel mirasın somut ve somut olmayan bütün alanlarını kapsamaması, diğer üye ülkelerdeki benzer fon ve vakıfların koruma programlarına katkılarının güçlendirilmesi, bu konuda koordinatörlüğün Milli Komisyon Toplantıları dönem başkanı tarafından yürütülmesi,
19. Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak başta 1970, 1972, 2001, 2003 ve 2005 sözleşmeleri olmak üzere UNESCO tarafından kültürel mirasın korunmasına yönelik olarak alınmış kararlara ve kabul edilmiş sözleşmelere yönelik gelişmelerde ortak hareket imkânlarının güçlendirilmesi,

20. TÜRKSÖY Üyesi Ülkeler UNESCO Millî Komisyonlarının bundan sonraki toplantısının Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları 11. Zirve Toplantısı'nın yapılacağı Kazakistan'ın başkenti Astana'da ve zirve öncesinde yapılması,

tavsiye edilmiştir.

Ayrıca, TÜRKSÖY Üyesi Ülkeler UNESCO Millî Komisyonları katılımcıları, sergilemiş oldukları yüksek misafirperverlik ve profesyonellik için UNESCO Türkiye Millî Komisyonu ve TÜRKSÖY'a teşekkürlerini ve iyi dileklerini sunmuşlardır.

07 Ekim 2010

TÜRKSÖY/Ankara/Türkiye

